

Súd: Okresný súd Malacky
Spisová značka: 9P/54/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1623200591
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kurnotová
ECLI: ECLI:SK:OSMA:2023:1623200591.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Malacky, sudkyňou JUDr. Janou Kurnotovou, vo veci starostlivosti súdu o maloletú H. T. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako otec, zast. Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, so sídlom Záhorácka 2942/60A, Malacky, dieťa rodičov: matky L. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. č. XXX/XX, R. a otca L. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXX, P. I., o návrhu otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloleťmu dieťaťu, takto

rozhodol:

Maloletá H. T. P., nar. XX.XX.XXXX, sa zveruje do osobnej starostlivosti otca.

Zastupovať maloletú a spravovať jej majetok sú oprávnení obaja rodičia.

Matka je povinná prispievať na výživu maloletej H. T. výživným vo výške 50 EUR mesačne, a to vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku vo výroku o zverení.

Styk matky s maloletou sa ponecháva neupravený.

Týmto sa mení rozsudok tunajšieho súdu č.k. 8P/257/2019-111 zo dňa 26.05.2020 vo výroku o zverení a výživnom na maloletú.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 27.03.2023 žiadal otec maloletej, aby súd zveril maloletú do jeho osobnej starostlivosti a matku zaviazal platením výživného na maloletú výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca. Svoj návrh odôvodnil tým, že s matkou maloletej sa dohodli na striedavej starostlivosti, ktorá bola upravená rozsudkom Okresného súdu Malacky č. k. 8P/257/2019-111 zo dňa 26.05.2020. Táto striedavá starostlivosť vydržala len krátku dobu, približne dva mesiace. Následne sa s matkou maloletej dohodol, že maloletá bude žiť v jeho domácnosti a bude jej zabezpečovať komplexnú starostlivosť. Maloletá od tejto dohody žije s otcom a so starými rodičmi v ich domácnosti, pričom navštevovala aj materskú školu vo P. I. a toho času navštevuje 1. ročník základnej školy tiež v obci P. I.. Matka maloletú navštevovala približne každý druhý víkend a taktiež s ňou mala kontakt aj cez prázdniny. Matka zabezpečovala starostlivosť o jej ďalšiu dcéru - maloletú L. J., avšak vzhľadom k tomu, že sa stala opätovne užívateľkou návykových látok, bola jej maloletá L. odobratá. Od daného okamžiku matka obmedzila aj kontakt s maloletou H. T., stretávajú sa toho času veľmi zriedkavo, skôr sa maloletá stretáva so starými rodičmi ako s matkou. Posledný kontakt s matkou mala maloletá približne pred mesiacom. Matka uviedla, že sa plánuje odsťahovať do zahraničia, kde by chcela pracovať a na Slovensko chodiť len veľmi zriedkavo. Maloletá navštevuje základnú školu vo P. I., pričom všetky poplatky ohľadom školy a taktiež aj predtým

škôlky uhrádza výlučne otec, matka mu na nič neprispieva. Taktiež maloletej kupuje kompletne všetko oblečenie, potreby do školy a celkovo všetky výdavky hradí sám. Matka nikdy na nič neprispela ani sa nezaujímalala či niečo maloletá nepotrebuje. Maloletej sa v škole darí, dostáva samé pochvaly a dobré hodnotenie. S prípravou do školy pomáha otcovi jeho matka, stará matka maloletej, pričom matka taktiež na prípravu malej nikdy nedbala. Ak si ju matka brala na víkend, prípravu do školy robili buď v piatok alebo v nedeľu, keď ju matka vrátila. Po návrate od matky bola maloletá častokrát hladná, špinavá a unavená. Často uvádzala, že u mamy nič nejedla alebo mala maximálne polievku. Ďalej otec uviedol, že pracuje v spoločnosti N. I. ako vodič ako SZČO s mesačným príjmom približne 1300 - 1800 Eur. Otec v rámci svojich výdavkov prispieva na domácnosť svojich rodičov a hradí všetky poplatky ohľadom maloletej. Matka poberá na maloletú rodinné prídavky a daňový bonus. Záverom uviedol, že matka súhlasí s tým, aby zabezpečoval starostlivosť o maloletú.

2. Matka sa k návrhu nevyjadrila. Súd musí v zmysle ust. § 31 C.m.p. v konaní pokračovať a rozhodnúť aj keď je účastník nečinný. Súd podľa § 180 C.s.p. rozhodol na pojednávaní v neprítomnosti matky maloletej, ktorá svoju neúčast' na pojednávaní neospravedlnila, napriek tomu že mala predvolanie na pojednávanie riadne a včas doručené podľa § 111 ods. 3 C.s.p., v zmysle ktorého, ak nemožno doručiť písomnosť na adresu podľa § 106, písomnosť sa považuje dňom vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručenú, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie.

3. Súd sa oboznámil s návrhom a vykonal dokazovanie výsluchom otca a obsahom pripojeného spisu tunajšieho súdu sp.zn. 8P/257/2019 a listinnými dôkazmi založenými v spise, ktorými sú: rodný list maloletej, ilustrácie účastníkov v registri obyvateľov a v Sociálnej poisťovni, uznesením Okresného súdu Malacky č.k. 9P/1/2023-42 zo dňa 01.02.2023, rozsudkom Okresného súdu Malacky č.k. 9P/115/2019 zo dňa 05.06.2020, správou ÚPSVaR Malacky zo šetrenia pomerov zo dňa 24.07.2023, potvrdením Sociálnej poisťovne o vyplatených dávkach v nezamestnanosti, odpoveďami zamestnávateľov matky, potvrdeniami o príjme matky, potvrdeniami Sociálnej poisťovne o poberaných dávkach, potvrdeniami ÚPSVaR o vedení v evidencii uchádzačov o zamestnanie a poberaných dávkach a na základe vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový a právny stav.

4. Podľa správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky zo dňa 24.07.2023 maloletá H. T. sa približne dva roky zdržuje v domácnosti otca. Celodennú starostlivosť o maloletú zabezpečuje otec a matka s maloletou trávi čas len občas, a to počas víkendov. Maloletá spoločne s otcom žijú v domácnosti starých rodičov, pričom s nimi žije ešte strýko maloletej. Rodinný dom pozostáva zo vstupnej chodby, z ktorej sa vstupuje buď do domácnosti alebo na dvor. Ďalej sa tu nachádza obývačka, kuchyňa a izba starej matky, v ktorej prespáva aj maloletá H. T.. Maloletá si so starou matkou v danej izbe zvykla najmä z dôvodu, že otec pracuje na smeny a nechcela byť v izbe sama. Na poschodí sa nachádza kúpeľňa, izba otca maloletej a izba strýka maloletej. Náklady na domácnosť hradia starí rodičia, avšak otec maloletej mesačne prispieva do domácnosti sumou 300 Eur a hradí všetky náklady na maloletú, či už v rámci školy, voľnočasových aktivít alebo starostlivosti. Maloletá od septembra 2023 nastupuje do 2. ročníka Základnej školy vo P. I., v škole sa jej darí, mala výborné hodnotenie na koncoročnom vysvedčení. Zo začiatku školského roka navštevovala školský klub aj obedy, ale následne chcela klub zrušiť a tak chodila len na obedy. Krúžky žiadne nenavštevovala. Zo školy a do školy ju odprevádzal buď otec alebo starí rodičia. Obvodnou lekárkou maloletej je MUDr. Pirčová, maloletá je zdravá, chodila chvíľu na logopédiu, avšak toho času tam už nechodí. Má absolvované všetky preventívne prehliadky aj očkovania. Otec maloletej pracuje v spoločnosti N. I. ako SZČO a mesačne zarobí približne 1800 Eur. V čase sociálneho šetrenia sa v domácnosti nachádzala aj sestra maloletej - L. X., nar. XX. XX. XXXX, ktorú ako uviedli starí rodičia maloletej, aj keď nie je ich pokrvná vnučka a dcéra, považujú ju za svoju. Do domácnosti ju priviezla stará matka, ktorá ju má na základe neodkladného opatrenia zverenú do starostlivosti. Matka maloletej sa s maloletou H. T. skontaktovala po dlhej dobe až ku koncu školského roka, kedy sa jej pýtala na koncoročné vysvedčenie. Maloletá zo začiatku s matkou nechcela veľmi komunikovať, následne na výzvu starej matky s matkou rozprávala. Maloletá taktiež chodievala do obce L. L., kde má starého otca zo strany matky a tam sa s matkou aj zvyknú stretávať. Matka však sama od seba kontakt o maloletú neprejavuje. Matka maloletej by mala žiť niekde v T., avšak rodina adresu nevedela uviesť, nevedeli ani v akej časti T. by sa mala zdržiavať. Záverom úrad uviedol, že rodina vzhľadom k fungovaniu matky maloletej je už dlhšiu dobu zo strany úradu monitorovaná a môžu potvrdiť, že starostlivosť o maloletú H. T. zabezpečuje otec s tým, že v prípade, že je v práci, mu so starostlivosťou o maloletú pomáhajú starí rodičia, ktorí majú s maloletou vytvorené taktiež silné citové väzby. Na základe uvedeného navrhli zverenie maloletej do starostlivosti otca.

5. Zo spisovej dokumentácie tunajšieho súdu týkajúcej sa maloletej súd zistil, že rozsudkom č.k. 8P/257/2019-111 zo dňa 26.05.2020, právoplatným dňa 26.05.2020 bola schválená rodičovská dohoda, v zmysle ktorej bola maloletá zverená do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v týždňových intervaloch. Výživné počas trvania striedavej starostlivosti nebolo určené.

6. Ďalej bolo zo spisovej dokumentácie tunajšieho súdu zistené, že matka sa v súčasnosti osobne nestará ani o jednu zo svojich ďalších dvoch dcér. Najstaršia dcéra matky maloletá L. J., nar. XX.XX.XXXX je na základe neodkladného opatrenia nariadeného uznesením č.k. 9P/1/2023-42 zo dňa 01.02.2023 zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky T. X. a matka je povinná prispievať na jej výživu sumou vo výške 50 Eur mesačne. Z odôvodnenia predmetného uznesenia bolo zistené, že na základe sociálneho šetrenia v rodine matky sociálni pracovníci nadobudli vážne podozrenie, že matka začala opätovne užívať omamné látky, v najlepšom záujme maloletej teda bolo dočasné zverenie do starostlivosti starej matky. Najmladšia dcéra matky T. X., nar. XX.XX.XXXX sa narodila pozitívna na psychotropné látky. Maloletá T. bola po narodení neodkladným opatrením zverená do starostlivosti starých rodičov zo strany otca - manželov Koutným, ktorým je na základe rozsudku č.k. 9P/115/2019 zo dňa 05.06.2020 zverená do náhradnej osobnej starostlivosti, pričom matka je zaviazaná prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona mesačne.

7. Otec pri výsluchu uviedol, že s maloletou býva u rodičov, ktorí mu pomáhajú. Matka o maloletú nejavi žiaden záujem. S matkou nie je v žiadnom kontakte, nemá na ňu telefónne číslo a ani cez sociálne siete sa nekontaktujú. Vie len to, že sa stretla s maloletou, keď bola maloletá na prázdninách u starého otca. Ďalej vypovedal, že pracuje na živnosť s príjmom okolo 1300 Eur v čistom. Mesačne fakturuje sumu okolo 1600-1800 Eur podľa nadčasov. Maloletá je zdravá, bude navštevovať 2. triedu základnej školy. Náklady na maloletú sú bežné. Striedavá osobná starostlivosť sa skoro od začiatku riadne nerealizovala. Postupne bola matka s maloletou menej. Posledné dva roky je maloletá stále u neho. Matka sa o ňu nezaujíma, vzťah maloletej k matke ochladol.

8. Kolízny opatrovník sa v konaní vyjadril, že so zverením maloletej do starostlivosti otca súhlasí. O matke nemá žiadne informácie. Matka sa o maloletú aktuálne vôbec nezaujíma, nekontaktovala ani Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky.

9. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

10. Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletemu dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

11. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

12. Podľa § 24 ods. 5 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo

maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde.

13. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa ods. 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

14. Podľa § 28 ods. 1 Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloleteho dieťaťa, b) zastupovanie maloleteho dieťaťa, c) správa majetku maloleteho dieťaťa.

15. Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloleteho dieťaťa.

16. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú samé sa živiť.

17. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

18. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

19. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

20. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

21. Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloleteho dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

22. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

23. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

24. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre malolete dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

25. Podľa ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre malolete dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

26. Podľa § 217 ods. 1 prvej vety Civilného sporového poriadku, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

27. Podľa § 121 Civilného mimosporového poriadku, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletych a o priznaní, obmedzení alebo

o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

28. Záujem maloletého dieťaťa je pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa dieťaťa týkajú vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie, čl. 5 Zákona o rodine).

29. Podľa vyššie citovaného ustanovenia § 78 ods. 1 Zákona o rodine a ust. § 121 Civilného mimosporového poriadku dohody a súdne rozhodnutia o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Zmena rozhodnutia súdu na základe zmeny pomerov je v podstate výnimkou zo zásady nezmeniteľnosti právoplatných súdnych rozhodnutí, a preto zmena pomerov by mala byť závažnejšieho charakteru. Reparácia právoplatných rozhodnutí pre nepodstatnú zmenu v pomeroch je neprípustná. Zmenu pomerov možno vymedziť ako zmenu rozhodujúcich kritérií v porovnaní so skutkovým stavom existujúcim v čase predchádzajúceho rozhodnutia súdu. Súd preto pri posudzovaní návrhu v prvom rade skúmal, či nastala zásadná zmena pomerov od posledného súdneho rozhodnutia.

30. Rodičovské práva k maloletej boli naposledy upravené rozsudkom Okresného súdu Malacky č.k. 8P/257/2019-111 zo dňa 26.05.2020. Z pripojeného spisu súd zistil, že v čase posledného rozhodnutia súdu bola matka slobodná a žila s najstaršou dcérou - maloletou L. v rodičovskom dome. Bola zamestnaná s čistým mesačným príjmom 780 Eur. Najmladšia dcéra matky bola už v tom čase predbežne zverená do starostlivosti starých rodičov. Otec bol slobodný, pričom žil v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi. Bol zamestnaný s čistým mesačným príjmom 700 Eur. Maloletá v čase rozhodnutia nenavštevovala predškolské zariadenie, v najbližšom školskom roku mala nastúpiť na predškolskú prípravu. Rodičia ohľadne úpravy rodičovských práv a povinností uzavreli rodičovskú dohodu v tom zmysle, že maloletá bude v striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v týždňových intervaloch. Výživné počas striedavej starostlivosti nebolo určené.

31. Podľa tvrdení otca striedavá osobná starostlivosť sa realizovala asi 2 mesiace od súdneho rozhodnutia. Následne bola maloletá už len v starostlivosti otca, matka s takýmto režimom súhlasila a s maloletou sa stretávala cez víkendy. V súčasnosti sa matka o maloletú nezaujíma, nekontaktuje otca v súvislosti s maloletou, ani neprispieva na jej výživu. Otec nemá vedomosť, kde sa matka zdržiava a ako si zarába na živobytie. Sporadicky sa s maloletou stretne, keď maloletá navštívi starého otca zo strany matky v obci L. L.. Ani najbližšia rodina matky nevie, kde sa matka zdržiava. Podľa tvrdenia otca vzťah maloletej a matky ochladol. Matka svojím nezaujmom o maloletú spôsobuje, že citové väzby medzi ňou a maloletou sa oslabujú. Primárnou vzťahovou osobou sa tak pre maloletú stal jej otec a jeho rodičia, s ktorými žije maloletá v spoločnej domácnosti. Keďže striedavá osobná starostlivosť sa nerealizuje, je v najlepšom záujme maloletej s poukazom na stabilitu výchovného prostredia zmeniť rozhodnutie, ktorým bola maloletá zverená do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Súd mal za preukázané, že faktickú starostlivosť o maloletú zabezpečuje otec a túto zabezpečuje podľa vykonaných šetrení riadne, preto zveril maloletú do starostlivosti otca s tým, že zastupovať maloletú a spravovať jej majetok sú oprávnení obaja rodičia. Napriek zvereniu maloletej do starostlivosti otca, rodičovské práva a povinnosti zostávajú matke zachované a je naďalej spolu s otcom zákonným zástupcom maloletej. Oprávnenie rodičov zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok zo zákona náleží rovnako obojmu rodičom, pričom zasiahnuť do výkonu rodičovských práv a povinností môže súd rodičovi výlučne z dôvodov, ktoré sú uvedené v § 38 Zákona o rodine.

32. Vzhľadom na to, že súd maloletú zveril do osobnej starostlivosti otca, zaviazal matku platením výživného. Matka sa nachádza na neznámom mieste, k návrhu sa nevyjadrila, prostriedky na obživu si zabezpečuje nezisteným spôsobom. Matka na maloletú nijakým spôsobom neprispieva. Matka má okrem maloletej ďalšie dve vyživovacie povinnosti na maloletú L. a maloletú T.. Z potvrdenia o príjme posledného zamestnávateľa matky spoločnosti EF I. U. s.r.o. súd zistil, že matka mala priemerný čistý mesačný príjem za obdobie 7/2022 - 10/2022 vo výške 506,71 Eur. Pričom najvyššiu mzdu mala v mesiaci 8/2022, kedy jej čistý príjem predstavoval sumu 780,95 Eur. Posledný zamestnávateľ matky uviedol, že ukončil s matkou pracovný pomer v skúšobnej dobe z dôvodu opakovaného nedostavovania sa do práce zo strany matky. Ďalší bývalý zamestnávateľ matky spoločnosť H. spol. s r.o. oznámil, že matka mala v roku 2020 priemerný mesačný príjem za 3 mesiace vo výške 622,68 Eur, v roku 2021 vo výške 773 Eur a v roku 2022 vo výške 588,22 Eur. Lustráciou v Sociálnej poisťovni nebol zistený žiadny

aktuálny zamestnávateľ matky. Matka nie je evidovaná na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie, ani nepoberá žiadne štátne dávky. Podľa oznámenia Sociálnej poisťovne matka nepoberá ani žiadne dávky sociálneho poistenia. Otec pracuje na živnosť, pričom jeho čistý mesačný príjem predstavuje sumu cca 1 300 Eur mesačne. Býva s maloletou v domácnosti jeho rodičov, ktorým mesačne prispieva na domácnosť. Otec doposiaľ nepoberal na maloletú rodinné prídavky ani daňový bonus. Maloletá bude od septembra 2022 žiačkou 2. triedy základnej školy v obci P. I.. Otec má s ňou bežné výdavky, primerané veku maloletej. Maloletá je zdravá.

33. K vyživovacej povinnosti súd vo všeobecnosti uvádza, že prvoradou povinnosťou oboch rodičov je venovať dostatočné úsilie na riadne zabezpečenie výživy svojich maloletých detí, ktoré sú v plnej miere odkázané výživou na svojich rodičov, keďže nie sú schopné samy sa živiť. Každý z rodičov je povinný vyživovať svoje dieťa pričom rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará, plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení (poskytovanie bývania, stravy, nákup ošatenia a pod.) a osobnou starostlivosťou. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, je povinný prispievať na jeho výživu výživným, predstavujúcim peňažný príspevok na hradenie potrieb dieťaťa.

34. Pri určovaní novej výšky vyživovacej povinnosti súd zohľadnil odôvodnené potreby maloletej a možnosti, schopnosti a majetkové pomery matky maloletej, teda povinnej ako aj otca maloletej. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je smerodajná životná úroveň každého z rodičov, pretože platí prvoradá premisa, že právom dieťaťa je podieľať sa na životnej úrovni každého svojho rodiča. Cieľom ustanovenia § 62 ods. 5 Zákona o rodine je zvyšovať plynule mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že potreby rodiča môžu byť uspokojené až následne, keď si rodič zodpovedajúcim spôsobom splní svoju vyživovaciu povinnosť. Každý rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojovanie svojich vlastných potrieb, pričom zákon nerozlišuje, či ide o nevyhnutné životné potreby rodiča, alebo potreby iné.

35. Z vyššie citovaných ustanovení Zákona o rodine vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného (dieťaťa), jednak na strane výživou povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov.

36. Základnou podmienkou správneho určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu, je preto vyhodnotenie nákladov na pokrytie odôvodnených potrieb dieťa. Pod odôvodnenými (opodstatnenými) potrebami dieťaťa je nutné rozumieť nie len tie najzákladnejšie potreby, ktorými sú strava, ošatenie, hygiena, bývanie, zdravotná starostlivosť a pod., ale aj širšie potreby súvisiace s prípravou na budúce povolanie, výchovou, kultúrnym a športovým vyžitím a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, záujmov dieťaťa. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj nepravidelné výdavky, napríklad rôzne školské výlety, kúpa športových potrieb, zdravotných pomôcok a podobne. Iba základné bežné potreby dieťaťa pokrýva vyživovacia povinnosť rodičov len v tom prípade, ak sú možnosti a schopnosti rodičov slabé alebo objektívne obmedzené a nedovoľujú poskytnúť dieťaťu viac.

37. Uspokojovanie odôvodnených potrieb dieťaťa je limitované možnosťami, schopnosťami a majetkovými pomermi rodičov, pričom sú rozhodujúce zárobkové možnosti a schopnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nie len ich subjektívnymi vlastnosťami (vek, vzdelanie, kvalifikácia, pracovné skúsenosti, zdravotný stav atď.) ale aj okolnosťami objektívneho charakteru napr. pracovnými príležitosťami a celkovou situáciou na trhu práce. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinného rodiča podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania vtedy, ak sa preukáže, že rodič sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré viedli k strate na príjmoch alebo majetku. Súd prihliada u oboch rodičov tiež na celkový počet a charakter ich prípadných ďalších vyživovacích povinností.

38. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, vzhľadom na vek maloletej a jej aktuálne odôvodnené potreby, má súd za to, že výživné vo výške 50 Eur je primerané a zodpovedá zisteným schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom oboch rodičov a zistenej životnej úrovni. Pri určení výšky výživného súd vychádzal z odôvodnených nákladov na maloletú a bežných potrieb dieťaťa vo veku maloletej. Otec náklady na maloletú v konkrétnej výške nešpecifikoval (nevyčísľil), avšak z jeho vydrení a zo spisu vyplýva, že

maloletá má 8 rokov, od septembra nastupuje do 2. ročníka Základnej školy v mieste bydliska, stravuje sa v školskej jedálni, kde obedy v škole sú dotované štátom, nenavštevuje školský klub ani platenú záujmovú činnosť. Maloletá je zdravá. Otec svoje náklady špecifikoval len tak, že prispieva svojim rodičom, v ktorých domácnosti s maloletou žijú, sumou 300 Eur mesačne. S ohľadom na uvedené súd stanovil výšku odôvodnených nákladov na maloletú mesačne na sumu minimálne vo výške okolo 250 Eur mesačne, keď na stravu považoval súd za primeranú sumu cca 150 Eur, na oblečenie a obuv 50 Eur, 25 Eur hygiena a zdravotná starostlivosť, 25 Eur školské pomôcky, šk. výlety, a i. s tým, že v uvedenom nie je zarátaná alikvotná časť nákladov na bývanie.

39. Matka maloletej si svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť dlhodobo neplní. Maloletej ničím na výživu neprispieva. Matka sa s maloletou z vlastnej iniciatívy nestretáva ani iným spôsobom ju nekontaktuje, nekontaktuje ani otca za účelom zistenia informácií o maloletej. Celá starostlivosť o maloletú je výlučne na otcovi. S maloletou mu pomáhajú jeho rodičia. Matka si musí uvedomiť, že plnenie si vyživovacej povinnosti voči maloletej je jej prvoradá povinnosť a musí vynaložiť potrebné úsilie o dosahovanie dostatočného príjmu na to, aby si svoju vyživovaciu povinnosť riadne plnila a za tým účelom vykonávala zárobkovú činnosť zodpovedajúcu jej schopnostiam a možnostiam.

40. Súdu sa nepodarilo zistiť, z akých príjmov zabezpečuje matka aktuálne svoje živobytie. Súd preto pri stanovení výšky výživného vychádzal z tzv. princípu potenciality príjmu povinnej osoby. Pri uplatnení uvedeného princípu neprihliada súd len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potenciálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Na zníženie (stratu) príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 20.02.2019, sp. zn. 3 Cdo 236/2018). Princíp potenciality príjmov nevyžaduje detailné preukázanie všetkých príjmov povinného, pretože použitím tohto princípu súd podľa charakteru správania sa povinného vymedzuje fiktívny (prezumaný príjem), ktorý je následne základom pre určenie výživného na dieťa (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 31. marca 2021, sp. zn. 5Cdo/14/2021).

41. S ohľadom na uvedený princíp potenciality príjmu vychádzal súd pri určení výšky výživného z potencialného príjmu, ktorý by matka vzhľadom na svoje možnosti a schopnosti mohla dosiahnuť. Súd určil výživné s ohľadom na príjem matky, ktorý je podľa názoru súdu matka schopná dosahovať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, vzdelanie a situáciu na trhu práce. Počas konania súd nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by matke v dosahovaní adekvátneho príjmu bránili (napr. zhoršený zdravotný stav a pod.). Súd preto vychádzal z toho, že matka je zdravá žena vo vysoko produktívnom veku a ustálil, že je v možnostiach matky - dosahovať príjem aspoň na úrovni okolo 600-700 Eur mesačne v čistom, čo zodpovedá príjmom, ktoré matka v minulosti dosahovala. Pri takto stanovenom príjme matky považoval súd za primerané výživné na maloletú vo výške 50 Eur mesačne. Vzhľadom na to, že súd nie je viazaný návrhom určil matke výživné vo vyššej miere ako žiadal otec. Súd prihliadol na to, že matka má ďalšie dve súdom určené vyživovacie povinnosti k maloletým deťom ako aj na výšku príjmu otca, ktorý je bez ďalšej vyživovacej povinnosti. Stanovená výška výživného spolu s rodinnými prídavkami a daňovým bonusom, ktoré otec na maloletú môže poberať a plnením si jeho vyživovacej povinnosti zabezpečia, aby odôvodnené potreby maloletej boli primerane uspokojené. Súd je toho názoru, že je v schopnostiach a možnostiach matky maloletej platiť takto určené výživné.

42. Stretávanie matky s maloletou súd ponechal neupravené s poukazom na to, že rodičia sa doposiaľ dokázali na styku matky s maloletou dohodnúť, otec v styku matke s maloletou nebránil. V prípade, že v budúcnosti k dohode medzi nimi nepríde, má možnosť ktorýkoľvek z rodičov podať na súd návrh na úpravu styku matky s maloletou.

43. O trovách konania rozhodol súd s poukazom na ust. § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.